

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jiřího Vyvadila a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **V. S**, zastoupeného JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem v Praze 1, Žitná 45, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 10. 2004, č. j. 6 Az 21/2004 - 23,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 26. 10. 2004, č. j. 6 Az 21/2004 - 23, zamítl žalobu stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 26. 1. 2004, č. j. OAM-569/VL-10-P08-2002, kterým bylo rozhodnuto o neudělení azylu podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Městský soud se ztotožnil se závěry ministerstva, že v případě stěžovatele nejsou splněny předpoklady § 12 zákona o azylu, protože důvody, které stěžovatel uvedl, tj. nemožnost sehnat práci a zabezpečit rodinu, nelze podřadit pod taxativní výčet důvodů odůvodňujících udělení azylu podle citovaného ustanovení. Stejně tak společné soužití s družkou a dvěma dětmi nelze podřadit pod důvody vymezené v § 12 zákona o azylu. Městský soud neshledal žádné pochybení ani v závěru ministerstva, že nejsou dány důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu. V § 13 zákona o azylu je sice důvodem pro udělení azylu sloučení rodiny, ale pouze v případě rodinných příslušníků azylanta,

tj. osoby, které byl azyl již udělen. Taková situace u stěžovatele nenastala. Z dikce § 14 zákona o azylu je zřejmé, že na udělení azylu není právní nárok a je na posouzení správního orgánu nakolik konkrétní okolnosti posoudí jako okolnosti zvláštního zřetele hodné. V daném případě ministerstvo dospělo k závěru, že po posouzení osobní situace stěžovatele humanitární azyl neudělí a městský soud ani v tomto závěru neshledal žádné pochybení.

V kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě stěžovatel namítal, že žádost o azyl, a posléze i žalobu, podal zejména za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu. Tato žádost se opírala a opírá zejména o skutečnost, že stěžovatel má v České republice dvě malé nezletilé děti, které mají české občanství, protože se narodily na území České republiky české státní občance. Stěžovateli byly v době před podáním žádosti o azyl ukradeny veškeré doklady, což vedlo ke správnímu vyhoštění, které nereflektovalo skutečnost, že má na území České republiky družku a dvě děti. Výsledek by vedl k odloučení dětí od jednoho z rodičů, což odporuje mezinárodním úmluvám o právech dítěte, jejichž je Česká republika signatářem. Stěžovatel se chce oženit se svou družkou a matkou svých dětí, ale opět naráží na právní barieru, jelikož nemá platný průkaz totožnosti a potřebná potvrzení ukrajinských státních úřadů. Tak se dostává do právního vakua, které je třeba řešit analogií iuris. Z tohoto důvodu se jeví jako nejschůdnější použití zákona o azylu a ačkoliv důvody k přiznání azylu mají taxativní výčet, jsou ustanovení § 13 a 14 zákona o azylu nejsnáze použitelná. Nejde o nepřípustné rozšiřování dopadu zákona o azylu na nové skutečnosti, ale pouze o odstranění mezer v platné právní úpravě prostřednictvím analogie. Ministerstvo i městský soud tak špatně posoudily právní otázku, tj. dopad režimu zákona o azylu na uvedený případ, a proto je kasační stížnost podávána podle § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. Z uvedených důvodů se stěžovatel domáhal zrušení napadeného rozsudku a přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti především popřelo její oprávněnost, neboť jak jeho rozhodnutí, tak rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Zákon o azylu nebyl začleněn do právního řádu České republiky k účelu obcházení zákonných ustanovení jiných právních předpisů, a to ani v případě, že stěžovateli byly odcizeny veškeré doklady. Ministerstvo zjistilo přesně a úplně skutečný stav věci a provedlo potřebné dokazování. Proto navrhlo zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky městským soudem v předcházejícím řízení a vady správního řízení, pro které měl městský soud správní rozhodnutí zrušit, spatřuje stěžovatel v tom, že nebyla použita ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu, která jsou v jeho případě nejsnáze použitelná.

Podle § 13 odst. 1 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení azylu nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12.

Ze znění citovaného ustanovení jednoznačně vyplývá, že jej lze aplikovat pouze v případě, že rodinnému příslušníkovi žadatele o azyl již byl azyl podle § 12 nebo 14 zákona

o azylu udělen. O takovou situaci se v případě stěžovatele nejedná, když tento pouze poukazuje na to, že má družku a dvě nezletilé děti, kteří jsou českými státními příslušníky. Tento závěr již vyjádřilo shodně jak ministerstvo ve svém rozhodnutí, tak i soud ve svém rozsudku, a přesto stěžovatel tuto svou námitku stále opakovaně uvádí.

Podle § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12.

Citované ustanovení v sobě obsahuje kombinaci neurčitého právního pojmu a správního uvážení. Neurčitý právní pojem nelze obsahově dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Zákonodárce vytváří správnímu orgánu prostor, aby zhodnotil, zda konkrétní situace patří do rozsahu určitého neurčitého právního pojmu či nikoli. Naplnění obsahu neurčitého právního pojmu pak s sebou přináší povinnost správního orgánu rozhodnout způsobem, který norma předvídá. Při interpretaci neurčitých právních pojmů se uvážení zaměřuje na konkrétní skutkovou podstatu a její hodnocení. Naproti tomu u správního uvážení je úvaha orientována na způsob užití právního následku a zákon tak poskytuje volný prostor k rozhodování v hranicích, které stanoví. Tento prostor bývá vyjádřen různě, např. alternativními možnostmi rozhodnutí s tím, že je na úvaze správního orgánu, jak s těmito možnostmi naloží, nebo určitou formulací („může, lze“) apod. V citovaném ustanovení je neurčitým právním pojmem „případ zvláštního zřetele hodný“ a vlastní rozhodnutí správního orgánu vyjádřené slovy „lze udělit humanitární azyl“ představuje správní uvážení.

V daném případě ministerstvo zkoumalo, zda u stěžovatele nebyly dány důvody pro udělení humanitárního azylu a dospělo k závěru, že tomu tak není. Udělení humanitárního azylu je na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska zda správní orgán nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení nebo jej nezneužil (§ 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Protože správní orgán řádně zjistil a posoudil jak osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi a pokud z toho nedovodil důvody pro udělení humanitárního azylu, je takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména když stěžovatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu neuváděl. Protože stěžovatel jako jediný důvod pro udělení humanitárního azylu uváděl osobní vazby, které má ke své české družce a otcovské povinnosti ke dvěma nezletilým dětem narozeným z tohoto vztahu, nemá Nejvyšší správní soud pochybnost o tom, že správní uvážení, jehož výsledkem bylo azyl z humanitárního důvodu neudělit, nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, bylo v souladu s pravidly logického posuzování a premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Nejedná se tedy o libovůli správního orgánu.

Zcela nedůvodný je požadavek stěžovatele, aby bylo postupováno podle § 13 a § 14 zákona o azylu za použití analogie iuris, protože se mu to jeví, s ohledem na jeho situaci, kterou chce řešit, nejschůdnější. Působnost zákona o azylu je jednoznačně vymezena v jeho § 1. Stěžovatel však nehledá na území České republiky, kde se zdržuje nepřetržitě již od roku 1998, ochranu, ale chce si prostřednictvím azylového řízení řešit své osobní problémy, které mu vznikly v důsledku ztráty osobních dokladů, což citovaný zákon neumožňuje a analogie iuris je nepřípustná.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O stěžovatelem podaném návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nerozhodl, protože věc byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. dubna 2005

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu